

Академічна доброчесність:

ВІД ПРАВИЛ ДО РІШЕНЬ

ПРАКТИЧНІ КЕЙСИ

Відділ забезпечення якості вищої освіти

Закон України Про академічну добročесність

Верховна Рада України 18 грудня 2025 року прийняла Закон про академічну добročесність.

Прийняття цього Закону є важливим та історичним кроком для розвитку системи освіти і науки в Україні. Закон спрямований на формування і утвердження культури академічної добročесності відповідно до європейських стандартів у закладах освіти, наукових установах та в суспільстві загалом

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>



ЗАКОН УКРАЇНИ

Про академічну добročесність

Верховна Рада України визнає академічну добročесність як фундаментальну цінність освітньої та наукової (творчої) діяльності. Цей Закон має на меті сприяти формуванню суспільства довіри до результатів навчання і наукових досліджень, а також поваги до честі та гідності людини.

Цей Закон проголошує базові цінності та визначає основні принципи і правові та організаційні механізми її формування та забезпечення академічної добročесності та заходи реагування на її порушення.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Значення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні: **академічна особа**, яка своєю працею створила академічний твір (або його частину);

академічна добročесність - сукупність цінностей, принципів і засад, які регулюють діяльність суб'єктів академічної діяльності під час провадження

академічної діяльності, зокрема створення твору у сфері освіти чи науки, виражений у формі наукової публікаційної роботи, курсової роботи, дисертації, монографії, статті, брошури, посібника або в іншій формі.



Ситуація 1

Студентка К. фактично є неформальною лідеркою у групі. На занятті однієї з навчальних дисциплін стався конфлікт цієї студентки з викладачкою, який поступово перейшов у затяжне протистояння. Одного разу К. запропонувала своїм одногрупникам не йти на заняття, а старості – ігнорувати спроби викладачки з'ясувати причину відсутності групи на занятті. Усі погодилися та перестали відвідувати заняття і контактувати з педагогом. Викладачка, у свою чергу, скористалася ситуацією – припинила проводити заняття з групою і не поінформувала адміністрацію ЗВО про відсутність студентів на заняттях

Завдання

Дайте оцінку діям усіх учасників освітнього процесу, відповідальних осіб:

- студентка К.
- староста групи
- академічна група
- викладачка

Базуючись на статтях 5, 7, 18 та 22 Закону України «Про академічну доброчесність», назвіть вид порушення академічної доброчесності та визначте санкції за порушення академічної доброчесності до осіб, які їх вчинили



Ситуація 2

Студент М. вирізняється серед одногрупників власним «Бунтарським» стилем в одязі, який доповнив татуюванням шиї та кінцівок рук. Викладач однієї з навчальних дисциплін на заняттях впродовж семестру наголошує про невідповідність одягу студента М. загальноприйнятим нормам академічного етикету, на неповазі до оточуючих. Студент пояснює свій зовнішній вигляд формою самовираження, викликом застарілим нормам. На іспиті викладач знижує оцінку студенту М. за навчальну дисципліну, та зазначив, що це результат постійне порушення студентом норм поведінки, ігнорування зауважень з боку педагога



Завдання

Дайте оцінку діям усіх учасників освітнього процесу, відповідальних осіб:

- студент М.
- викладач

Базуючись на статтях 9, 18 та 22 Закону України «Про академічну доброчесність», назвіть вид порушення академічної доброчесності та визначте санкції за порушення академічної доброчесності до осіб, які їх вчинили



Ситуація 3

Під час підготовки роботи до участі у Всеукраїнському студентському конкурсі наукових робіт викладач запропонував студентці П. дописати до складу авторів однокурсницю, мотивуючи це необхідністю підвищення показника участі студентів кафедри в науковій роботі. Студентка погодилася, робота була відправлена на конкурс та отримала призове місце. Невдовзі правда відкрилася і зпочинився скандал

Завдання

Дайте оцінку діям усіх учасників освітнього процесу, відповідальних осіб:

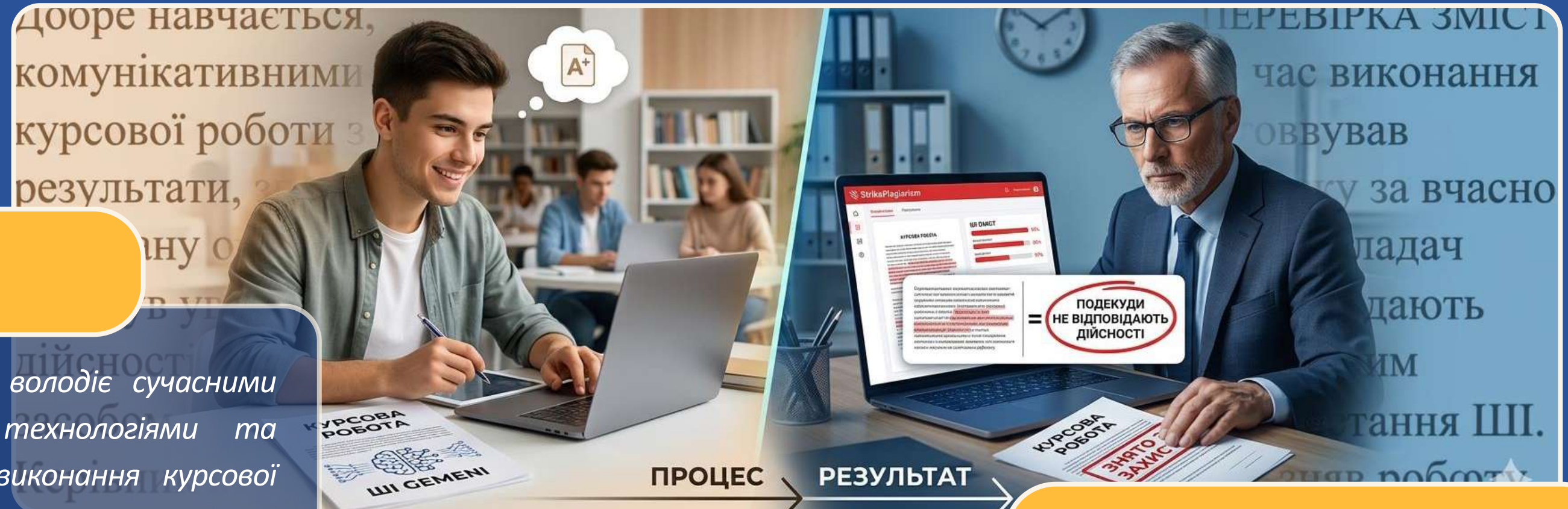
- здобувачі освіти
- викладач-керівник конкурсної роботи
- журі конкурсу

Базуючись на статтях 11, 18, 22 та ін. Закону України «Про академічну доброчесність», назвіть види порушень академічної доброчесності та визначте санкції за порушення академічної доброчесності до осіб, які їх вчинили



Ситуація 4

Студент Д. добре навчається, володіє сучасними інформаційно-комунікативними технологіями та цифровими сервісами. Під час виконання курсової роботи з навчальної дисципліни він активно використовував результати, згенеровані ШІ Gemini, та сподівався на високу оцінку за вчасно виконану оригінальну роботу. Під час перевірки змісту роботи викладач звернув увагу, що вхідні данні для розрахунків подекуди не відповідають дійсності, а тому перевірів текст роботи спеціалізованим програмним засобом StrikePlagiarism, який виявив високу вирогідність використання ШІ. Керівник курсової роботи повідомив про це автора та зняв роботу з захисту



Завдання

Дайте оцінку діям усіх учасників освітнього процесу, відповідальних осіб:

- студент Д
- викладач

Базуючись на статтях 7, 8, 18 та 22 Закону України «Про академічну доброчесність», назвіть вид порушення академічної доброчесності та визначте санкції за порушення академічної доброчесності до осіб, які їх вчинили



Ситуація 5

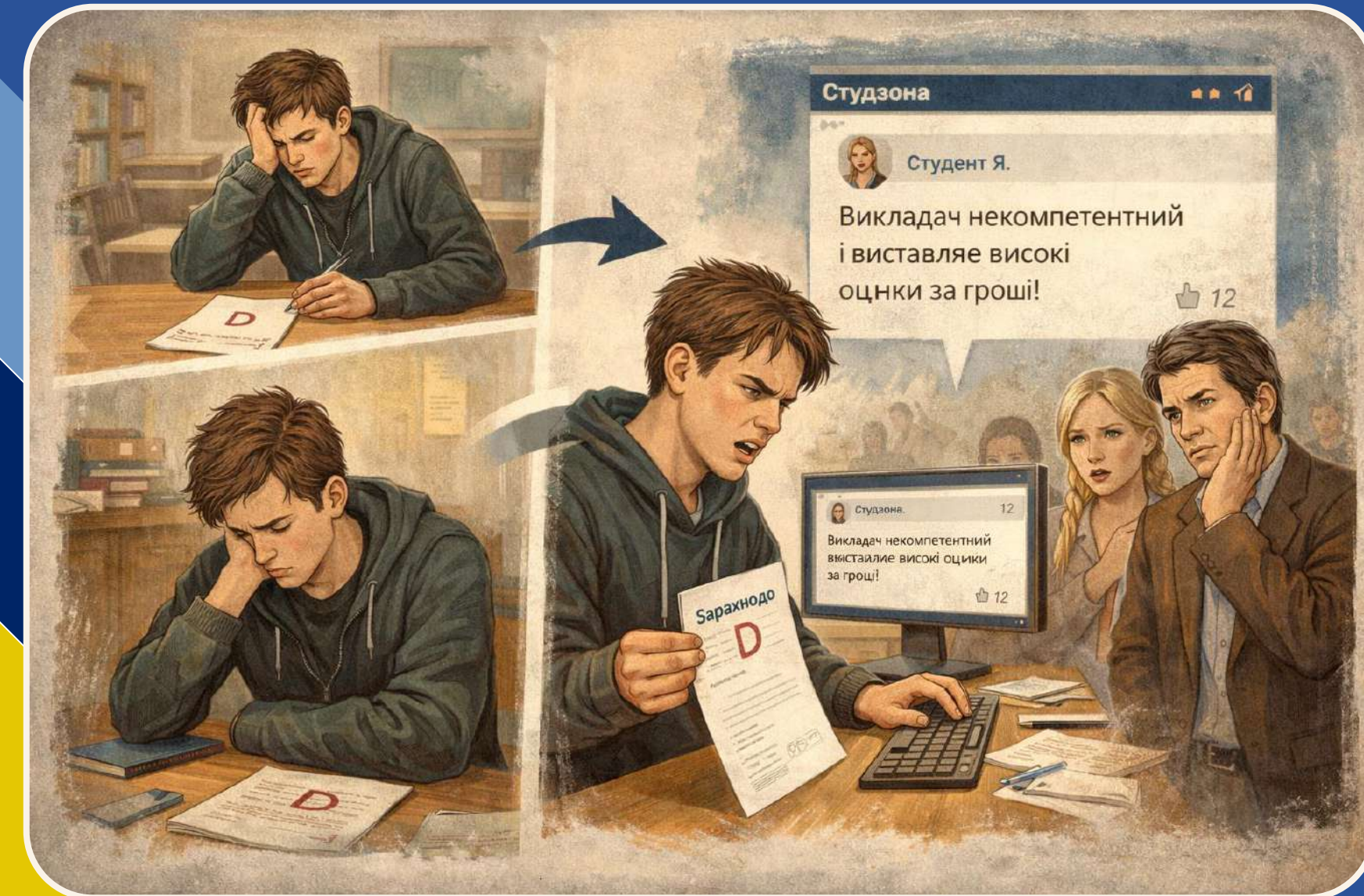
Студент Я. записався на вивчення вибіркової дисципліни, оскільки вважав, що його знань достатньо для успішної здачі заліку без додаткових зусиль. Відтак, він не відвідував заняття в семестрі, абияк виконував практичні завдання. За підсумками поточних оцінок викладач виставив студенту «зараховано/D», що його надзвичайно образило. Невдовзі на платформі «Студзона» студент Я. розмістив коментар про викладача, назвав його некомпетентним і звинуватив у виставленні високих оцінок за гроші. Колеги прочитали коментар та повідомили викладача

Завдання

Дайте оцінку діям усіх учасників освітнього процесу, відповідальних осіб:

- студент Я.
- викладач

Базуючись на статтях 7, 18 та 22 Закону України «Про академічну доброчесність», назвіть вид порушення академічної доброчесності та визначте санкції за порушення академічної доброчесності до осіб, які їх вчинили





Ситуація 6

Студент М. минулого року писав есе з «Історії права». Цього року на курсі «Конституційне право» він обрав схожу тему. З метою економії часу студент скопіював текст старого есе та додав кілька нових абзаців і здав роботу



Завдання

Дайте оцінку діям студент М. Базуючись на статтях 7, 8, 18 та 22 Закону України «Про академічну доброчесність», назвіть вид порушення академічної доброчесності та визначте санкції за порушення академічної доброчесності до осіб, які їх вчинили.

Як потрібно було діяти студенту М., щоб не вчинити порушення академічної доброчесності?

Ситуація 7

Студентка Г. звернулася до ChatGPT з проханням скласти план курсової роботи та знайти актуальні джерела з теми. ШІ видав 10 інформаційних джерел. Ганна вставила згенерований перелік джерел у роботу, не перевіривши їх. Виявилося, що 3 з них ШІ «вигадав», а насправді їх не існує, а 2 джерела – містять помилки у бібліографічному описі джерела



Завдання

Дайте оцінку діям студентки Г.

Базуючись на статтях 7, 8, 18 та 22 Закону України «Про академічну доброчесність», назвіть вид порушення академічної доброчесності та визначте санкції за порушення академічної доброчесності до осіб, які їх вчинили.

Як потрібно було діяти студентці Г., щоб не допустити порушення академічної доброчесності?





Ситуація 8

Студент А. не встигав вчасно здати лабораторну роботу з навчальної дисципліни з програмування. Його друг М., який уже здав цей курс минулого року, запропонував допомогу: «Візьми мій код, зміни назви змінних і колір інтерфейсу, ніхто не помітить». Студент А. так і зробив

Завдання

Дайте оцінку діям усіх учасників освітнього процесу, відповідальних осіб:

- студент А.
- студент М.

Базуючись на статтях 7, 18 та 22 Закону України «Про академічну доброчесність», назвіть вид порушення академічної доброчесності та визначте санкції за порушення академічної доброчесності до осіб, які їх вчинили





Дякуємо ВАМ

**Академічна доброчесність починається з правил,
але утверджується особистим рішенням**